Ängstugans förskola Läsår 2026-2027

PLAN MOT DISKRIMINERING, TRAKASSERIER, SEXUELLA TRAKASSERIER OCH KRÄNKANDE BEHANDLING

2025-09-16

Nyköping

Innehållsförteckning

Grunduppgifter 3
Syfte 3
Bakgrund 4
Skollagen 4
Diskrimineringslagen 4
Definitioner 5
Vad är diskriminering? 5
Olika former av diskriminering 6
Diskrimineringsgrunderna 7
Vad innebär kränkande behandling? 7
Redogörelse för enhetens uppföljning av föregående års plan 10
Förebyggande arbete 14
Kartläggning av risker 14
Sätta mål och besluta om åtgärder 15
Följa upp och utvärdera 19
Rutiner för akuta händelser 20
Barn upplever sig utsatt av annat barn 20
Barn upplever sig utsatt av personal 20
Anmälan från privatpersoner 20

Grunduppgifter

Den här planen mot diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling gäller för Ängstugans förskola.

Det är förskolans biträdande rektor som har det övergripande ansvaret för planen, som upprättades den 20261020 och gäller i ett år.

Förskolan Ängstugans arbete med likabehandling genomförs i enlighet med bestämmelser i Skollagen och Diskrimineringslagen och i samverkan med all förskolans personal. Alla barn som deltar i utbildningen involveras i upprättande och uppföljning och barnens vårdnadshavare/föräldrar görs delaktiga.

Vår plan finns alltid tillgänglig på förskolan. Planen hänger på varje avdelnings entré samt på förskolans webbsida.

Arbetet med planen genomförs löpande under året, med särskilda avstämningspunkter i april månad och oktober månad.

En uppföljning och utvärdering av årets planerade insatser genomförs vid ett tillfälle.

Syfte

Förskolans plan mot diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling är ett viktigt verktyg för att planera och genomföra likabehandlingsarbetet på ett strukturerat och systematiskt sätt. Arbetet med att ta fram planen är också ett sätt att förankra likabehandlingsarbetet och säkerställa att alla som berörs, såväl barn som vuxna, involveras och har möjlighet att få komma till tals.

Planen mot diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling ska fungera som stöd när förskolan arbetar för att främja barnens lika rättigheter och möjligheter och för att förebygga diskriminering, olika former av trakasserier och kränkande behandling. Planen tydliggör att förskolans likabehandlingsarbete måste vara konkret för att fungera, det räcker inte med visioner och högt uppsatta mål utan det måste också finnas tydlighet kring hur varje enhet ska arbeta för att nå målen.

Alla i utbildningen behöver vara insatta i likabehandlingsarbetet – det bästa sättet att förankra planen är genom delaktighet.

Bakgrund

Förskolans läroplan (Lpfö 18 rev. 2025) beskriver förskolans värdegrund och uppdrag och innehåller mål och riktlinjer för arbetet. Utbildningen i förskolan ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

I enlighet med förskolans läroplan har förskolan i uppdrag att spegla de värden och rättigheter som uttrycks i FN:s konvention om barnets rättigheter, Barnkonventionen, som i och med lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter gäller som svensk lag. Utbildningen ska därför utgå från vad som bedöms vara barnets bästa, att barn har rätt till delaktighet och inflytande och att barnen ska få kännedom om sina rättigheter.

Alla som arbetar i förskolan ska främja alla människors lika värde. Inget barn i förskolan bli utsatt för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, hos barnet eller någon som barnet har anknytning till, eller för annan kränkande behandling.

Skollagen

Bestämmelser om förskolans skyldighet att arbeta för att motverka kränkande behandling finns i Skollagens (2010:800) kapitel 6. Här framgår också att det är absolut förbjudet för huvudman eller personal att i samband med verksamheten utsätta ett barn för kränkande behandling.

Skollagen ställer krav på förskolans huvudman att se till att det inom ramen för varje särskild utbildning bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever.

Arbetet mot kränkande behandling ska dokumenteras i en årlig plan.

Förskolans plan ska innehålla en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn. Det ska också finnas en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som förskolan avser att påbörja eller genomföra under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande årsplan.

Att förskolans plan mot kränkande behandling ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen i den utbildning som planen gäller för följer av en särskild förordning (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling.

Diskrimineringslagen

Av Diskrimineringslagen (2008:567) framgår att det är absolut förbjudet för den som arbetar inom utbildningsverksamhet att göra sig skyldig till diskriminering av ett barn eller en elev i samband med denna utbildning.

Förskolans huvudman ska ha riktlinjer och rutiner för att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier i samband med utbildningen. Riktlinjerna och rutinerna ska följas upp och utvärderas.

I diskrimineringslagen finns också krav på att förskolans huvudman ska arbeta med aktiva åtgärder, vilket handlar om att fortlöpande undersöka om det finns risker för diskriminering (direkt eller indirekt), repressalier eller andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter i utbildningen.

När man har identifierat risker och hinder ska man analysera orsaker till dessa och vidta skäliga förebyggande och främjande åtgärder för att avvärja dem. Arbetet ska även följas upp och utvärderas. De åtgärder man beslutar om ska tidsplaneras och genomföras så snart som möjligt.

Aktuella riktlinjer, rutiner och åtgärder ska årligen dokumenteras och denna dokumentation ska också innehålla en redogörelse för hur förskolan har samverkat med barn och anställda.

Arbetet med aktiva åtgärder mot diskriminering ska dokumenteras löpande.

Definitioner

Vad är diskriminering?
Diskriminering innebär att ett barn missgynnas av skäl som har samband med en eller flera av de sju diskrimineringsgrunderna: kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionshinder eller ålder.

En beskrivning av vad varje diskrimineringsgrund går att läsa nedan under rubriken Diskrimineringsgrunderna.

Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av maktförhållande mellan den som utsätter och den som utsätts. Det är således personal, skolledning eller huvudmannen som kan göra sig skyldiga till diskriminering gentemot barn och elever. Barn och elever kan inte diskriminera varandra i juridisk mening. Både barn och vuxna kan dock utsätta andra för det som kallas för trakasserier respektive sexuella trakasserier. Med trakasserier menar man kränkningar som har samband med någon diskrimineringsgrund. Sexuella trakasserier innebär att kränkningen ska vara av sexuell karaktär.

Olika former av diskriminering

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan i en jämförbar situation och detta missgynnande har samband med en eller flera av diskrimineringsgrunderna.

Indirekt diskriminering

Med indirekt diskriminering menas att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse som framstår som neutral men som i praktiken kan innebära att personer behandlas sämre än andra och detta har samband med en eller flera av diskrimineringsgrunderna. Det är inte diskriminering om man kan visa att bestämmelsen har ett berättigat syfte och används på ett sätt som är både lämpligt och nödvändigt för att uppnå detta syfte.

Bristande tillgänglighet

Med bristande tillgänglighet avses att en person med funktionsnedsättning missgynnas genom att utbildningen inte har vidtagit skäliga åtgärder för tillgänglighet för att säkerställa att hen ska komma i jämförbar situation med en person som inte har samma funktionsnedsättning. Vad som bedöms vara skäliga åtgärder avgörs av förutsättningarna i det enskilda fallet.

Trakasserier

Med trakasserier menas ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Till skillnad från övriga diskrimineringsformer förutsätter inte trakasserier att det finns ett maktförhållande mellan den som utsätter och den som utsätts. Detta innebär att ett barn kan utsättas för trakasserier av såväl personal som andra barn i utbildningen.

Kränkningar kan vara fysiska (till exempel slag eller knuffar), verbala (till exempel nedsättande ord, hot eller ryktesspridning) eller psykosociala (till exempel grimaser eller utfrysning ur gemenskapen).

Sexuella trakasserier

Med sexuella trakasserier menas ett uppträdande som kränker någons värdighet och som är av sexuell karaktär. Det kan till exempel innebära att man upplever att någon tittar på en på ett oönskat och närgånget sätt, tafsar eller tar på ens kropp på ett sätt man inte vill eller kommer med olika former av kommentarer eller anspelningar som har sexuell natur.

Diskrimineringsgrunderna

Det finns sju diskrimineringsgrunder i Diskrimineringslagen. Dessa är:

Etnicitet

En persons hudfärg, nationella eller etniska ursprung. Alla människor har en eller flera etniciteter.

Religion eller annan trosuppfattning

Åskådningar såsom kristendom, islam, buddism, ateism och agnosticism.

Kön

Att någon är kvinna eller man. I Sverige fastställs vilket juridiskt kön en person tillhör när man föds och detta registreras i folkbokföringen. Man kan välja att ändra sitt juridiska kön och förbudet mot könsdiskriminering omfattar även personer som vill ändra eller har ändrat sitt juridiska kön.

Sexuell läggning

Med detta avses homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning

Funktionsnedsättning

Med detta menas varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga. En funktionsnedsättning kan vara medfödd eller ha uppstått senare i livet, på grund av skada eller sjukdom.

Ålder

Med detta menas hur länge man har levt. Inom utbildningsverksamhet räknas det inte som diskriminering att särbehandla barn på grund av deras ålder, om det görs för ett berättigat syfte och används på ett sätt som är både lämpligt och nödvändigt för att uppnå detta syfte

Könsidentitet och könsuttryck

Könsidentitet är vilket kön en person identifierar sig som medan könsuttryck handlar om hur en person väljer att uttrycka sitt kön, till exempel genom kläder och kroppsspråk. Om en person missgynnas på grund av att hen har en könsidentitet eller ett könsuttryck som bryter mot de normer som finns kring kön i samhället kan det innebära diskriminering.

Vad innebär kränkande behandling?

Kränkande behandling regleras i Skollagens kapitel 6. Kränkande behandling innebär att ett barn utsätts för ett uppträdande som kränker barnets värdighet, utan att detta har något samband med en eller flera diskrimineringsgrunder.

Kränkningar kan vara fysiska (till exempel slag eller knuffar), verbala (till exempel nedsättande ord, hot eller ryktesspridning) eller psykosociala (till exempel grimaser eller utfrysning ur gemenskapen).

Enhetens rutiner för arbetet med planen

Årligen upprättas en ny plan på Ängstugans förskola. Planen bygger på den kartläggning som vi gjort på Ängstugans förskola tillsammans med barn och pedagoger under året som gått. Barnhälsogruppen på förskolan ansvarar för att samla in arbetet under året.

Biträdande rektor har det yttersta ansvaret att tillsammans med förskolans pedagoger systematiskt och kontinuerligt under året undersöka, analysera vår utbildning för att kunna åtgärda, följa upp och utvärdera. Detta gör vi genom att planen är en del av pedagogernas systematiska kvalitetsarbete. Under året arbetar vi enligt en årsplanering. Allt för att arbeta förebyggande och att i tid upptäcka och förebygga kränkningar och diskrimineringar så att utveckling och åtgärder kan sättas in tidigt.

Tillsammans på förskolan arbetar vi för att göra planen känd för pedagoger, barn och vårdnadshavare.

Planen är en del av vårt systematiska kvalitetsarbete och ska ständigt finnas med oss i vårt dagliga arbete. I och med det systematiska kvalitetsarbetet på förskolan blir planen en del av vårt målfokuserade arbete som kontinuerligt följs upp, utvärderas och utvecklas för arbetet i vardagen.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Vid introduktioner och på höstens möte med vårdnadshavare berättar vi om planen för vårdnadshavarna. På uppföljningssamtal följer vi upp barnets trivsel genom att vårdnadshavarna färge sin syn på sitt barns trivsel i förskolan. Planen finns tillgänglig på förskolans hemsida och i hallen på alla avdelningen.

Barnens delaktighet

Förskolebarnen som är tre år och äldre har varit delaktiga i arbetet med planen genom att samtala med pedagoger kring frågor som handlar om trygghet i deras vardag på förskolan. Vi genomför kontinuerliga samtal med barnen då vi pratar om värdegrunden, hur man är en bra kompis och att alla är lika mycket värda.

Pedagogernas delaktighet

Förskolans pedagoger har kartlagt riskområden och uppmärksammat utvecklingsbehov genom att samtala och observera. Kartläggningen har först skett i de olika arbetslagen och därefter diskuterats gemensamt i hela förskolan. Pedagogerna diskuterar fortlöpande värdegrundsfrågor på pedagogiska forum samt revidering av planen varje läsår. Se alla barn och skapa en grundtrygghet är de viktigaste uppgifterna i förskolan.

Förankring av planen

Planen delges till vårdnadshavarna på tex. föräldramöten, vid introduktioner, via Unikum genom våra verksamhetsloggar och utvecklingssamtal. Planen finns tillgänglig i hallarna på förskolans avdelningar samt på förskolans hemsida. Planen är endel i pedagogerna systematiska kvalitetsarbete.

Ansvarig

Biträdande rektor och pedagogerna i barnhälsogruppen är ansvariga för att följa upp arbetet med planen.

Kartläggning

Varje termin gör vi någon form av kartläggning tillsammans med barnen för att upptäcka eventuella diskrimineringar, trakasserier och kränkande behandling. Kartläggningsmetoder som kan användas är observationer, trygghetsvandringar inomhus med barnen samt utomhus, intervjufrågor och samtal med barnen enskilt eller i grupp, enkät till vårdnadshavare och barn.

Årsplanen:

Juli	Augusti	September	Oktober	November	December
	Arbetet med planen fortsätter. Målen i planen är en del av vårt systematiska kvalitetsarbete och följs upp med kontinuitet i arbetslagen och på våra APT.	Trygghetsvandringar - dialog eller någon annan form av kartläggning tillsammans med barnen. Ny plan skrivs.	Arbetet med planen fortsätter →	Under nov/dec granskar vi vår utbildning utifrån planen och följer upp det förebyggande arbetet. →	

Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni
Observationer Enkät till vårdnadshavare	Uppföljning: Var är vi? Var ska vi? Hur gör vi?	Arbetet med planen fortsätter 	Trygghetsvandringar, dialog eller någon annan form av kartläggning tillsammans med barnen. Följa upp det förebyggande arbetet.	Under maj granskar vi vår utbildning utifrån planen. Underlag inför att planen ska skrivas om – kartläggning.	Hur blev det?

Redogörelse för enhetens uppföljning av föregående års plan

För att säkerställa att likabehandlingsarbetet genomförs systematiskt och strukturerat ska förskolan varje år utvärdera de insatser som genomfördes föregående år. Att utvärdera innebär att man granskar det man beslutat för att se dels om åtgärderna genomfördes så som det var planerat, dels hur resultatet av åtgärderna blev.

Utvärdering av 2026 – 2027 års arbete, insatser och Kartläggning

Under föregående utbildningsår har vi arbetat för att kartlägga och utveckla förskolans arbete med planen.

Insatser och utvärdering

Under året som gått har vi fortsatt arbetet med tydliggörande pedagogik som vi arbetat med tidigare år eftersom det har skapat kunskap hos oss pedagoger om vikten av tydlighet, att barnen vet vad som ska hända och ske. Under det här läsåret har vi deltagit i Språklyft med fokus på pedagogiska relationer.

Genom att möblera och skapa lärmiljöer, ”rum i rummet” på våra avdelningar har pedagoger haft insyn och överblick i barns pågående lek och utforskande. När möjligheterna har funnits har vi delat barnen i mindre grupper både ute och inne. Vi ser att mindre grupper har resulterat i att barnens lek har fungerat väl och att färre konflikter har uppstått bland dem. Insatsen behöver fortgå för att det fortfarande förekommer konflikter när barnen är i större sammanhang. Vid utevistelse behöver pedagogerna medvetet arbeta för att dela upp sig för att barnen ska känna sig trygga på gården. Vi har varit mer närvarande i de miljöer där barnen känt sig otrygga för att stötta barnen.

Vi har fortsatt med rutinen att några barn i taget gått in i med en pedagog i hallen för avklädning efter utevistelse. Det har skapat trygghet och lugn i hallsituationen.

Vi har funnits närvarande vid toalettbesök och har skapat en trygg stund för barnen att gå på toaletten. Vi har arbetat med värdegrunden för att stärka tryggheten och öka barnens förståelse för varandra. Böcker om känslor har använts på flera avdelningar för att uppmärksamma barnen på att alla har rätt till sin egen känsla. Även på de yngre barnens avdelningar har man arbetat mycket med att sätta ord på barnets känsla och att de ska känna att det är okej att äga sin egen känsla.

Vårt tänkta förhållningssätt med att vara närvarande och medforskande pedagoger i barnens lek och utforskande har börjat ge oss möjlighet att ”ligga steget före” och på så sätt minska konflikter bland barnen. Genom att vi fördelar oss i barnens olika lekmiljöer och genom vår kartläggning har vi uppmärksammat platser och situationer där kränkningar kan förekomma. Att dela in barnen i mindre sammanhang utifrån ålder har gett positiva effekter. I barnhälsogruppen har diskussioner förts att det är en utmaning att tillgodose variationen av individuella behov i vissa sammanhang. Vårt arbete med att använda tydliggörande pedagogik, bland annat bildstöd i olika situationer, har stärkt barnens språk. Vi ser att vi behöver fortsätta med att använda bildstöd i olika sammanhang.

Genom att ge god omsorg till varje individ har vi skapat en grundtrygghet. Allas lika värde oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion, funktionsnedsättning och ålder har varit vår utgångspunkt. Genom att arbeta med gemensamma aktiviteter har vi stärkt gemenskapen och skapat gruppkänsla hos barnen. Det har även gett barnen ett gemensamt språk, lekspråk, vilket har gett barnen möjlighet att kommunicera genom leken även om de inte har samma språk.

Som i föregående års svar i vårdnadshavarenkäten framkom det att flera vårdnadshavare vet om att denna plan finns men inte hur vi konkret arbetar med den. Över lag är svaren positiva, vårdnadshavarna uppger att deras barn trivs hos oss och känner sig trygga.

Vi behöver fortsätta med att förtydliga vårt arbete mot vårdnadshavarna om hur vi arbetar med värdegrundsfrågor i vår undervisning då flera svarat att de inte vet hur vårt förhållningssätt kring detta är.

Främjande arbete

Det främjande arbetet handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling och respekten för allas lika värde.

Det främjande arbetet ska genomsyra alla delar i utbildningen och bedrivas kontinuerligt, systematiskt och målinriktat. Främjande insatser ska gälla alla barn och riktas mot alla diskrimineringsgrunder. I det främjande arbetet ingår att förskolan säkerställer att inga särskilda risker eller problem har identifierats.

På Ängstugans förskola arbetar vi målmedvetet för att förhindra och förebygga att någon form av kränkning ska ske.

• Alla barn och vuxna ska känna sig trygga och känna tillit till att ingen skall uttrycka sig nedlåtande eller dömande. Ett respektfullt bemötande är grunden för samarbete och goda möten.
• Vi är närvarande och deltagande pedagoger i barngruppen med barnfokus både i inne- och utemiljön.
• Vi delar upp barngrupperna i mindre grupper för att skapa mindre sammanhang.
• Genom att skapa positiva mötesplatser utvecklas kommunikation och samspel. Kreativa lärmiljöer leder till att barnen utmanas och genom varierande material blir mötesplatserna stimulerande.
• Barnen erbjuds många olika sätt att uttrycka sig på till exempel genom tal och skrift, bild, skapande och drama samt stödtecken.
• Vi pedagoger är goda förebilder genom att tänka på hur vi tilltalar barn och varandra för att föregå med gott exempel.
• Vi är tydliga med att vi bemöter barnet som individ oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion, funktionsnedsättning eller ålder.

I kommunens pedagogiska idé ”Barnens bästa förskola” lyfts vikten av förskolan som en social och interkulturell mötesplats som ska främja barnens förståelse för värdet av mångfald. På förskolan ses barnens och pedagogernas olikheter som tillgångar. Olikheter är en förutsättning för kreativt tänkande och utveckling. Alla barn har olika behov och erfarenheter. Undervisningen bedrivs i demokratiska former där varje individ ska bli sedd, hörd och respekterad.

Vi lyfter värdegrundsfrågor vid pedagogiska träffar, kvalitetsgrupp eller APT för att hålla diskussionen levande. Vi lyfter förskolans tillsynsansvar. Pedagogernas förhållningssätt är att barn gör så gott de kan utifrån de förutsättningar vi ger dem. Barnen uppmuntras att komma fram till goda lösningar genom att de får fundera på hur problemet ska lösas.

Diskrimineringsgrunderna

Etnicitet
Vi har böcker som visar på olika etniciteter. Pedagoger som visar en nyfikenhet och respekt kring familjens kultur.

Religion eller annan trosuppfattning
Vi fångar upp frågor och tankar som kommer upp, är nyfikna och söker kunskap vid behov. Vi uppmärksammar, pratar kring seder och traditioner.

Kön
Vi gör ingen skillnad på kön. Erbjuder material och aktiviteter utefter intresse.

Sexuell läggning
Vi har böcker som visar på olika familjekonstellationer. Pratar kring frågor som uppkommer.

Funktionsnedsättning
Vi har böcker som visar på allas olikheter. Vi samtalar kring att vi alla är olika men lika mycket värda.

Ålder
Medvetenhet kring det kompetenta barnet.

Könsidentitet och könsuttryck
Vi arbetar med att alla får vara sig själva. De får ha vilka kläder de vill, använda vilket material de vill, leka vad de vill. Att vi pedagoger är medvetna kring hur vi uttrycker oss.

Förebyggande arbete

Det förebyggande arbetet handlar om att avvärja de risker för diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling som respektive enhet kan identifiera i sin egen utbildning.

Varje år kartläggs nuläget på förskolan och fjolårets insatser utvärderas. Analysen läggs sedan till grund för det förebyggande arbetet nästa år.

Kartläggning av risker

Som grund för förebyggande åtgärder ska den egna utbildningen undersökas.

Kartläggningen inleds på ett övergripande plan genom att enheten gör en översyn av olika rutiner, riktlinjer och policydokument för att uppmärksamma eventuella strukturella risker för diskriminering, eller andra hinder för lika rättigheter och möjligheter när det gäller de olika diskrimineringsgrunderna.

Därefter är det dags att gå vidare med kartläggningen genom att sätta fokus på olika aspekter av barnens situation på respektive enhet. I kartläggningen ska förskolan beakta alla sju diskrimineringsgrunder samt risker för kränkande behandling.

Vi har använt följande metoder vid vår kartläggning:

- Observationer
- Trygghetsvandringar
- Intervjuer med barnen
- Incidentrapporter
- Enkäter
- Föräldraenkäter

I samband med kartläggningen har vi identifierat följande risker för diskriminering eller kränkande behandling:

- risk för att barn känner sig otrygga på vissa platser, exempelvis toalett
- risk för konflikter och kränkningar i mellan barn i större sammanhang

Utvecklande insatser för pedagogens förhållningssätt:

Cirka en gång i månaden träffas pedagogerna som är ambassadörer för barnhälsogruppen. Där går vi kontinuerligt igenom planen mot diskriminering. Syftet är att öka kunskapen om förebyggande och hälsofrämjande insatser samt goda exempel på dessa.

Vid några tillfällen per termin deltar en specialpedagog från centrala barn- och elevhälsan för att ge handledning i frågor riktade till både individ och grupp. Pedagogerna utvecklar och anpassar sitt förhållningssätt för att ge varje barn möjlighet att nå sin fulla potential.

Centrala barn- och elevhälsan kan också stötta i andra åtgärder som till exempel Marte Meo filmning, riktad handledning mot pedagogiska utmaningar.

Analys av orsaker

I vår analys av de risker vi identifierat har vi kommit fram till att riskerna beror på följande orsaker:

Identifierad risk: Pedagoger brister i tillsynsansvaret

Orsaker till ovanstående risk

- **Kompetens och medvetenhet:** Otillräcklig kännedom kring förskolans lagstadgade tillsynsansvar och uppdrag.
- **Organisation och fokus:** Pedagoger som samlas i grupper och därmed riktar uppmärksamheten bort från barngruppen.
- **Närvaro och engagemang:** Behov av att stärka det aktiva barnfokuset och närvaron i den spontana leken för att tidigt uppmärksamma och stötta barnen.

Identifierad risk: Konflikter och kränkningar som sker på grund av stora sammanhang och bristande överblick

Orsaker till ovanstående risk

- **Pedagogisk närvaro och samspel:** Brist på aktiv närvaro och vägledning från pedagoger i barnens lek gör att situationer kan eskalera innan de uppmärksammas.
- **Synen på uppdraget:** Varierande förståelse för förskolans uppdrag och bristande engagemang.
- **Barnets individuella förutsättningar:** Vissa barn kan ha svårigheter med impulskontroll i pressade eller intensiva situationer.
- **Kommunikation och språk:** Bristande språkliga färdigheter kan göra att ett barn använder fysiska handlingar (som knuffar, slag eller bitning) i stället för ord för att göra sin röst hörd eller delta i samspelet.

Sätta mål och besluta om åtgärder
Som förbyggande åtgärd för att komma till rätta med de risker vi identifierat planerar vi att genomföra följande insatser utifrån våra mål:

Vårt mål är att: Alla barn ska känna sig trygga på förskolan.

Åtgärd/insats:

Vad Vilken åtgärd sätter vi in?	**Hur** Hur ska vi göra?	**Vem** Vem ansvarar?	**När** Tidplan för insats
Pedagogerna ska vara närvarande, engagerade och ha ett tydligt barnfokus. Vi skapar tillitsfulla relationer till alla barn och finns nära för att kunna sätta ord på känslor och händelser.	Sprida ut sig både inne/ute och vara tillgängliga för barnen.	Alla pedagoger	Omgående
Vi lyfter värdegrundsfrågor kontinuerligt i det pedagogiska arbetet genom regelbundna samtal om vänskap och genom att uppmärksamma andras perspektiv. Vi stöttar barnen i att tolka varandras signaler vid konflikter.	Vi arbetar med kompissolen, tydliggörande pedagogik (bildstöd), konflikthantering med fokus på att uppmärksamma, bekräfta och medla.	Alla pedagoger	Omgående
Vi arbetar förebyggande och ligger steget före.	Pedagogerna observerar och kartlägger var och när kränkningar riskerar att ske för att kunna sätta in rätt åtgärder, och vi fördelar oss aktivt där barnen befinner sig.	Alla pedagoger	Omgående
Vi uppmuntrar ständigt barnen att vända sig till en pedagog om något känns svårt eller fel.	Vi skapar goda relationer och bra anknytning till alla barn.	Alla pedagoger	Omgående

Vi tillgodoser mindre sammanhang och delar in barngruppen utifrån intressen och behov. Vi värnar också om barnens integritet, exempelvis genom att säkerställa trygghet och få ha en stund i fred i olika situationer.	Vi uppmuntrar och skapar förutsättningar för att barn som behöver få ha en stund i fred eller dra sig undan ska kunna göra det på ett tryggt sätt.	Alla pedagoger	Omgående

Vårt mål är att: Pedagogerna ska vara engagerade i barnens lek.

Åtgärd/insats:

Vad Vilken åtgärd sätter vi in?	**Hur** Hur ska vi göra?	**Vem** Vem ansvarar?	**När** Tidplan för insats
Pedagogerna finns nära i leken för att stötta, delta och utmana vidare.	Vi sätter ord på känslor, händelser och det som sker i samspelet. Dessutom arbetar vi aktivt med att utveckla stimulerande miljöer som lockar till lek, lärande och aktivitet.	Alla pedagoger	Omgående

Vårt mål är att: Pedagogerna ska skapa begripliga, hanterbara och meningsfulla sammanhang, med utgångspunkt från ”Tydliggörande pedagogik” David Edfelt m.fl.

Åtgärd/insats:

Vad Vilken åtgärd sätter vi in?	**Hur** Hur ska vi göra?	**Vem** Vem ansvarar?	**När** Tidplan för insats
Vi använder relevant facklitteratur som ett levande verktyg i den dagliga utbildningen och i arbetslagets reflektion.	Vi håller oss uppdaterade på forskning.	Alla pedagoger	
Pedagogerna organiserar för mindre sammanhang under hela dagen – både i övergångssituationer samt i miljöer både inomhus och utomhus.	Vi har projektgrupper och lekgrupper.	Alla pedagoger	Omgående
Vi skapar tydlighet, förståelse och överblick för barnen i olika situationer.	Vi använder bildstöd och visuella hjälpmedel.	Alla pedagoger	Omgående

Som förebyggande åtgärder för att komma till rätta med den risk vi identifierat kan denna matris användas:

Vad Vilken åtgärd sätter vi in?	**Hur** Hur ska vi göra?	**Vem** Vem ansvarar?	**När** Tidplan för insats

Uppföljning

Resultaten av åtgärderna följs upp i november av biträdande rektor och pedagogerna i barnhälsogruppen.

Följa upp och utvärdera

I förskolans redovisning av planerade åtgärder ska det framgå när och hur de beslutade åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Resultatet av denna uppföljning och utvärdering ska dokumenteras och denna matris kan användas:

Vad Vilken åtgärd sätter vi in?	**Hur** Hur gjorde vi?	**Resultat** Hur har det gått?	

Rutiner för akuta händelser

All personal som arbetar i förskolan ska vara uppmärksam på om barn upplever sig utsatta för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier. Om personal uppfattar signaler om att barn upplever sig utsatt är de skyldiga att genast agera genom att anmäla och utreda händelsen.

Barn upplever sig utsatt av annat barn

Alla signaler om att ett barn upplever sig utsatt för kränkande behandling eller trakasserier ska tas på allvar, anmälas och utredas. All personal som får signaler om att ett barn upplevt sig utsatt ska skyndsamt anmäla detta till rektor, anmälan görs digitalt. Anmälan utreds sedan av pedagogen i samarbete med rektor. Man vidtar åtgärder för att förebygga och förhindra liknande händelser. De åtgärder som vidtas för att komma till rätta med eventuella kränkningar/trakasserier följs upp och rektor beslutar när ärendet ska avslutas.

Barn upplever sig utsatt av personal

För personalens del finns ett absolut förbud mot att utsätta barn för kränkningar, trakasserier eller sexuella trakasserier. Alla signaler om att ett barn upplever sig utsatt för kränkande behandling eller trakasserier av personal ska tas på allvar, anmälas och utredas. All personal som får signaler om att barn upplevt sig utsatt av personal ska skyndsamt anmäla detta till rektor. Om det är rektor som upplevs utsätta görs anmälan till skolchef, anmälan görs digitalt. När rektor får signal om att ett barn upplevt sig utsatt av personal ska hen skyndsamt påbörja en utredning och vidta åtgärder för att förebygga och förhindra liknande händelser.

Anmälan från privatpersoner

Om du tror att någon annan är utsatt för kränkningar eller om du som förälder misstänker eller får höra att ditt barn utsätts för kränkande behandling, vänder du dig i första hand till ansvarig lärare eller till någon annan vuxen på enheten. Om du inte tycker du blir lyssnad till, eller inte får den hjälp som krävs för att kränkningarna ska upphöra vänder du dig till rektor. Om du efter kontakt med rektor fortfarande inte tycker att du får den hjälp som krävs för att kränkningarna ska upphöra kan du göra en anmälan till division Utbildning som då utreder händelsen och hjälper till för att lösa situationen. Länk för att göra en anmälan digitalt finns på kommunens hemsida.

Nyköping

Trivsel och trygghet på förskolan

Intervjuerna genomförs en gång per termin. Detta för att vi ska få ett underlag till Planen mot diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling (PDK).

Namn:_____ **Datum:**_____

Genomfört av:_____

1. Tycker du om att vara på förskolan?

Ja Vet inte Nej

_____

2. Har du kompisar att leka med på förskolan?

Ja Vet inte Nej

_____

3. Är det något på förskolan som inte känns bra?

Ja Vet inte Nej

Om ja

_____

_____

4. Kan du prata med någon om du känner dig ledsen på förskolan?

Ja Vet inte Nej

_____

5. Får du hjälp av pedagoger när du behöver det?

Ja Vet inte Nej

Kommentarer från barnet och/eller egna reflektioner under och efter samtalet:

Nyköping

Trivsel och trygghet på förskolan

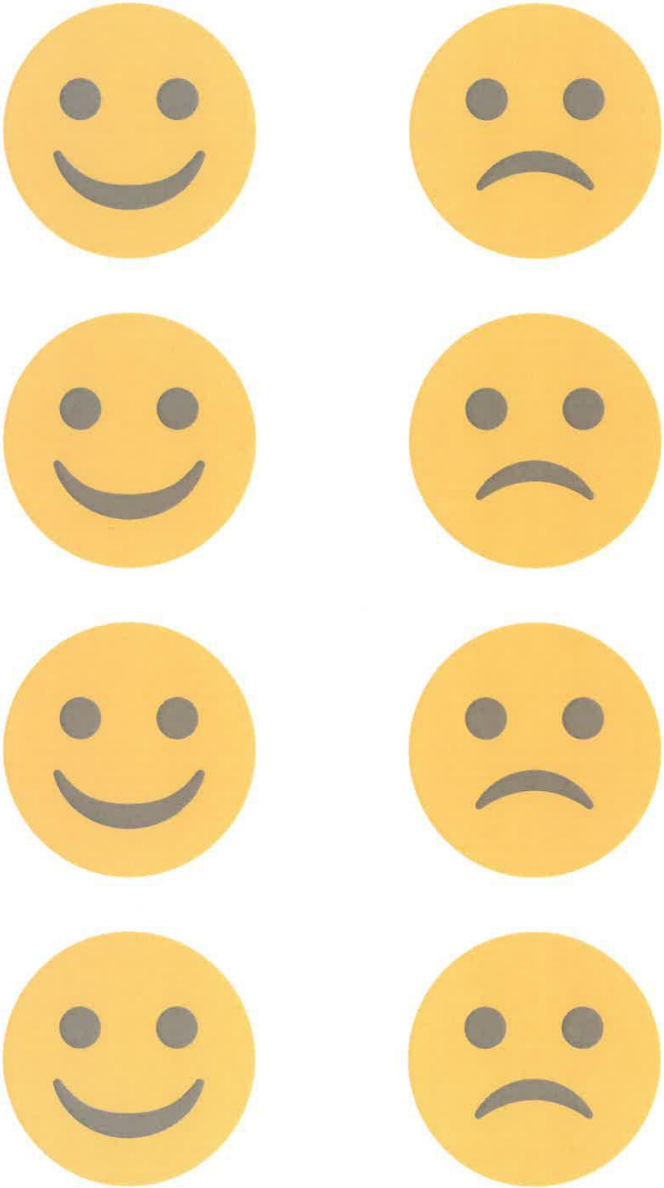
Observation genomförs en gång per termin

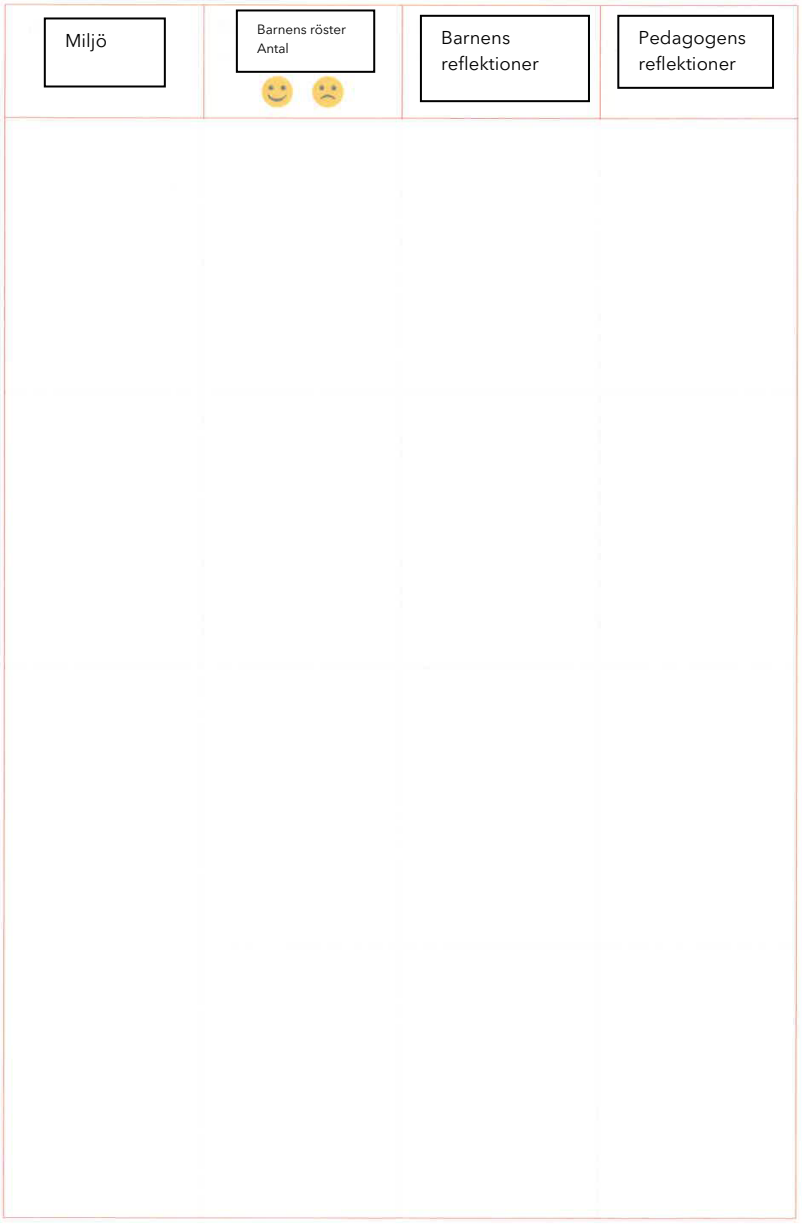
Namn:_____Datum:_____

Genomfört av:_____

För att ta del av de yngre barnens tankar och känslor kring förskolan ber vi er att utföra en observation. Hur reagerar barnen tex när ni pratar om förskolan, pedagogerna och kompisarna. Vi vill att ni under en veckas tid noterar det ert barn förmedlar om sina dagar. Tex genom kroppsspråket, mimik, ord och känslor. Detta är till hjälp för arbetet med Planen mot Diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling (PDK).

Anteckna nedan:

Miljö
Barnens röster
Antal
Barnens reflektioner
Pedagogens reflektioner

Ängstugans Kompissol

